

Latwesch u Wisse.

Nr. 29. Zettortdeena 19. Juhli 1851.

No Birschumuischas.

Slapja un wehfa irr un paleek schi waffara. Valdees Deewam ka wehl muhsu rudsifchi labbi irr pahrseedufchi. Nu eefahk feena laiks. Gan deesgan sahlu ptawas rohnahs, kad mehs minnas tikkai warresim noptaut un iskalteht! Preefsch i gaddeem mums arri bija tahda nelaimiga waffara ka schogadd. Muhsu waffaraji gan labbi irr fanahkuschti, bet tee ne mas ne steidsahs ougt, jo filtuma truhfst. Mas kustonu redsam, nedf taurinus, nedf ohdes neidundurus. Isgahjuschä mehneschä tikkai 8 deenas itt slaidras bija. — Tai 19ta Juhni 2 Birschumuischas fainneeku lauki no krussas pawissam tappe apfisti; graudi bija plintulohdu leelumä. Kas sinn woi scho fainneeku waffaraji wehl atspirgfees, jo tee irr arri pee semmes fisti.

L.

Derrigi mahju-rihki.

„Zeemin mihlais! ka tas nahzees, ka Juhs sawas mahjas ta brangi warrejuschi uskohpt, un tatschu nekahdu skunsti un zittu ko jaunu pee Jums ne reds? Mehs zitti strahdajam tik labbak, un apkohpjam to, kas mums irrzik jau faprohtam, tatschu, ka ne eet us preefschu ta ne eet. Nu deen! ne sinnam ka tas nahkahs, ka ne nahkahs?“ Zeeminsch atteize: „Ne sinnu wiis zittu ko, kas pee tam ta leeta warretu buht, ka manni trihs mahju-rihki, ko es prah-tigi bruhkeju un kammann par wissu labbumu japatenzina.“ — „Juhsu trihs mahju-rihki?! Kas tee tahdi?“ — „Suns, gailis un kakkis,“ zeeminsch atteiza. — „Zeemin, nu-deen! Juhs mann' apsmeijest!“ — „Ne buht ne! bet no teefas to fakku. Nu kaufeetees:

Suns reij, kad kahds eenaidneeks fur apkahrt gluhn, un tas mannim aufis ta flann: „Dohd aktinu!“ Gailis dseed, kad deena aust, un tas mannim ta atflann: „Zellees augscham!“ Un kakkis laisahs, kad kahds zeenijams weefis nahk, un tas mannim mahza: „Apkohpees!“ ieb: „Gataifees!“ — Zeemin, nu faprohtu, ko ar to gribbejet mahziht. Juhs dohmajeet: schihs trihs leetas irr waijadfigas pee mahju uskohpschanas: Sargatees no tam, kas flahdi darra, tikkuschti strahdahnt no rihta lihds wakaram, to kas verrigs, un laipnigs buht wifseem un wifswairak teem, kas mums labbu darra.“ — „Ja Juhs to ta faprohteet, labb' — tad mehs weenä prahktä effam, un tad Juhs to pareisi faprattuschi. Bet es sawus mahjurikus tapehz flaveju, ka tee man katu reis mahza, kas jadarra, ko es zittadi buhtu lehti aismuris.

E. Dünsberg.

Cepreezinafchanahs behdäas.

Wihram, kas baggatibä, flinkumä un kahribä ween bija dsihwojis, pasudda us weenreis zausr fewischku likteni wiffas mantas, un wiisch par to palikka gauscham nemeerigs un noskummis. Säwu behdigu firdi apmeeritadams, isgahja wiisch no pilfata us semmehm, un nahza wisspapreefsch kahdä zeemä, fur wiisch redseja semneeku, kas fowä schluhnä ar leeschki labbibu metta. Juhdat wiisch to waizaja, kapehz tas to darroht? Tas semneeks atbildeja: „Tapehz, lai ta labbiba dabbu prischi gaifu un ne fapell, un pohtä ne aiss-eet.“ — Pehz tam wiisch eenahza laukä, fur semneeks arra. To wiisch atkal waizaja, kapehz tas to darroht? Tas semneeks atbildeja: „Tapehz,

lai ta femme paliktu mihksta, un leetus un faule tai warretu peekuhu un to augligu paddriht." — Winsch gabja tahlač un nahze pee wihsna-dahrsä, un redseja tur semneeku, kas wihsna-sarrus apgreesa. Winsch to tāpat wai-zaja, kapehz tas to darroht? Tas atbildeja, ka winsch tapehz tohs sarrus apgreeschoht, lai tee jo wairak un labbus auglus nestu. — Tad tas ismissis wihrs apdohmajahs pats pee fewis un fazzija: „Kapehz nobehdajees tu, manna dwehsele til gruhti? Es esmu tee kweeshi, kas nu tohp ismesti, lai ne puhest. Es esmu ta femme, kas taggad tohp usplehsta, lai ta warretu to debbefs-fwehtibu fanemt. Es esmu tas wihsna-sars, to waijag apgreest, lai tas labbus auglus nestu us muhschibū!" — Un no ta laika neffa winsch fawas behdas un fuhrus likteni ar pazeetigu prahtu, ka ta schehliga Deewa pahrmahzifchanu.

E. Dünsberg.

Us Nr 20 atbilde Schwindelinkim tam masinam no jauna schwahgera.

No firds pateizamees zeenigam Latweeschu Alwischu faimneekam par to padohmu, to tee teem zeenijameem mums nesinnameem Alwischu rakstitajeem dohd, un atkās ka no tem luhdsahs, lai parradu grahamatā ar krihtu uswilktu, kur jaunerm Alwischu paligeem tahdas miffeschanas gaddahs ka minnetas irr. Arri tizzam ka us tahdu wihsni Latweeschu walloda arween wairak slaidrofes, un zīldafch labs nu fawas kan-karainas jeb arri lepnigas drehbes jaw mahjās labbi apskattifees, jaschu kur zaurums ne buhtu aislahpams jeb kankari nogreeschami. Zahdā wihsē arri tas masumā eetu, ka dauds reis dsirdejuschi noteekam, daschi puifchi eedami pee Alwischu meitinas us prezziyahm gluschi ar leenetahm un pahleeku lepnigahm drehbehm par neru isgresnojuschees. Kur nu bruhtefohs lai mihlo, sadfirmedama tohs tahdus kuhtrus pee barba, bet gohda kahrigus un pa-

wissam aplam un beskauna sohbgallus effam. Sinnams wisseem par prahtam gruhti isdarriht, ta arri schinni leetā, bet blehnas irr un paleek blehnas, kur, ka jaw zeenigs Alwischu faimneeks minnejis, daschi raksti nei funnim nederr. — Schwindelinkis tas masinais arri laikam tahds beskauna sohbgallis rahdahs. Pats pee wezza Drahrega warr buht fawu muhschu kahju istabā ne eezehlis, tikkai zaue bahbu un skaudneeku pasazzinahm, lehdabbas buhdams, tahdas nelahga dohmas no wezza Drahrega behrneem farā leelā galwā eenehmis. — Ja gribbu taisnibu teikt, tad ja-fakka, pasihstu Drahregi gan labbi, bet par tik un tahdu neru, ka Schwindelinkis tas masinais skauga prahru turredams to nobiljejis, par tahdu neru winnu ne pasihstu.

Peeminnehts sohbgallis masinach no auguma buhdams teefcham buhs ar leelu galwu, kur dauds smadseu eelschā, bet ka rahdahs, mas prahtra tur rohnahs — tas naw masa skahde. Masinais gribb Drahregu meitenes pahfmeet teikdams: ka tahn pulku brughtganu nahkoht, ka brughtganeem ehdeenu preefschā zelloht, ka tee brughtgani no augstas tohp mannu kahrtas effoht, ka wezzo Drahregi weesibās jeb hallēs aizinajoht, ka winnu meitas mahkoht smukki danzoht, ka wezzala meita no 18 gaddeem wehl ne effoht isprezzeta u. t. j. pr. — Woi tahs tahdas kauna leetas fawzamas? Ne warru saprast kalabb?? — Gohdigi brughtgani naw smahdejam, paschi Deewa wahrdi ne leeds laulibā dohtees. Jeb woi Schwindelinkis dohma, ka tuhdal buhs behrneem kaut kampt, kur til gaddahs? Woi tas naw gudri darrits, ka Drahregis darra, — winsch labbi noskattahs, kahdi buhs tee nahzeji, woi buhs kreetni, woi buhs maises deweji, woi warrehs tahdeem fawu wissu dahrgaku mantu ustizzeht? Ja Drahregis tahds neru buhtu, ka masinais teiz, winsch jaw fenn preefsch pahri gaddeem fawu meitu warreja isprezzinahf pee labbeem wihsreem, kas naw wiss tahdi pufskohka lehzeji, bet lam prahts ka peenahkahs. Drahregim irr ta tizziba, ja tu ne effi behrneem pa-

tihkams un pee tam flahrt prattigs, kas ne-
ween darbu naggods kerr, bet ar sinnu padarra;
un ja tu to Kungu, kas irr wissu fungu Kungs,
mas gohdā turri, ja tu til muttei gan dauds
no Wiina lauj plahpaht; tad Drahregis irr
tahds wihs, wihsch tewi atstumj, mannis
pehz buhtu tu ne finn ka flohlehts, jeb ne finn
kahdu ammatu mahzjees, jatu ir pats Schwin-
delinskis buhtu — weenalga, tur ne tohp pehz
zitta ka flattihts, woi til patikschana irr. —
Redsi, mihlais Schwindelinskis, ja ir grib-
betu, naw man no Drahrega ne ko fliktu teikt.
Sinnams, ja Drahregis no lepniga prahtha
to darra, ta falkoht stahiti ar tam israhda, ka
spehj til dauds pameeloht, tad wihsch ne buhtu
gudri darrjis. Bet arri ne tizzu. Wezzajam
mihta firds, kas draugus ar mihtu prahtha bes
kahdas lepnibas pameelo. Tee kohpmanni
wissi, kas tur eet, irr gohda wihti, kas warr
feiwu usturreht, un kam wairak prezzes bohti
ne ka Schwindelinskis proht isrehkinah. Un
woi tas kahds labbums ja unus behrinis-
sus pee wihra isdoht? ne turra leelu gudribu,
kas ta darra. Drahregis wisseem satu fahl'
un maiisi labprahrt ne leeds, bet tahdeem Schwin-
deliskeem wihsch teefcham durvis parahditu,
tahdus wihsch ne buht ne eereds, warr buht
talabb masinaiis tahds pikts palizzis, ais dur-
wim stahwedams fahl Drahregi pulgoht, tas
naw labbi!!

Sappinas fehras.

1.

Man, paldeevs Laiminai, papilnam maiseis,
Par apgehrbu man arr naw jaturr raires.
Tik meena leetina man wissur truhlest
Un firds par to ta falkoht flumjas ruhgst.

2.

Man tahdu naw, kas manni skuhps un glauda,
Pehz ko man azzis deen' un naeksi rauda;
Senn deenas apnikku bes draugu mist,
Neprezzetai man ne tihk bedre krist.

3.
Man jazeesch leelas mihestibas mohkas,
Neweens, man schehloht, pasneeds mannim rohkas.
Lai firds jel straumulos man nenoflihkf,
Bes mihestibas lai man laima ne isnihkf!

4.
Ro palihds nauha, fakuhns, faksonite,
Kad dshwoju fa wezza weentulite?
Irr labbak fausu garrosinu graust,
Ja tikkai warr pee drauga fruhtim fnaust.

5.
Steids, mihlakajs, kam kawejees, woi bsirdi?
Mahz dseffeh man scho noslahpuschu firdi!
Ek deenas gakkawai pee wihtu eet,
Jau patiktu ar to par juhtu street.

6.
Ja laimes memmin naw prett satu prahtha,
Kad peeredd' man jell jaunu wihtu flahtu,
Urr wezzigo es labprahrt peenemtu,
Ja tikkai man tas lehlaht wehletu,

7.
Gan schahdai tahdai draugulischhi rohbahs,
Man ween, ka stulbi, wissi garam dohdahs.
Firds mannim drebbs, dseenn manni: meitai eij!
Kad funnischi kur meitas isprezz, reij.

8.
Mans jaukumiasch jau suhd un sahnis greeschahs,
Ar leunkahm mannim wezzums wirju speeschahs.
Pee laika, Laimina, lai jaimeklis man glahbj,
Pirms wezzums manni jau ar naggeem grahbj.

9.
Wehl firds man filst, kas mihestibas pilna,
Bet drubs ta fols, lai to pee krahfn filba.
Kad weena ween, tai filtums wehja screen,
Ir gutta tai tad aukstums flaht peeleen.

10.
Wai meitinai, kad wezza, pasuhd preeki, —
Bes bendara tai tahdi rahdahs neeki.
Ka gavileschu tad un libgismoschohs,
Kad Laimina man kahdu beedri dohs.

11.
Ak Laimina, peereddi mannim draugu;
Mei jaunumu, nei baggatibu rangu.
Dohd tikkai wihrinu, lai schahd, woi tahbs,
Ja ne dohfi tad wiss man famaitahfts.

12.

Kad tu man schogadd seewas mizze westu,
Tad tew es naßnina un deenä gohdu nestu.
Ük paßlausi, steids', mannas behdas beigt,
Tew, Laimina, tad gribbu wissur teilt.

P a s m e h j e i s .

T e e f a s s f l u d d i n a s c h a n a s .

Us pawhleschanu tafs Reiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walsis ic. ic. ic., tohp no Wentespils aprinka teefas, us lubgfschanu ta schi pilfata nannieka, muhrneeka Andreas Kristapsjoh, wissi un ikatri, kam kahdas präffschanas jeb melle-schanas, lai buhtu kahdas buhdamas, pee ta no ta lubdseja pirkta nomma ar wisszem peederumeem, us Wentespils pilshrihwibas, wehveru-eelä, 1mä kwar-tali, ar to Nr. 98, kad zittlahrt Andreij Kalninam peederreja, — pehz §§ 493 un 533 Kursemme sem-neeku likumu-grahmata zaur scho usaizinati, diwju mehneschu starpä no appakschrafsitas deenas, un prohti wisswehlak

tai 10tä September schi 1851mä gaddä, kas par to weenigu un isslehgfschanas-terminu nolikts, lai marredami, woi paschi, woi zaur weetnekeem, assistenteem jeb pehrmindereem preefsch pusfdeenas schas teefas weetä ar sawahm proffschanaahn un lab-bahm peerahdischanahn scheit peeteiktees, sawas präffschanas usdoht un fagaibdih, ko teesa pehz likku-meem spreedihs.

Makslits ar peenahlamu Wentespils aprinka teefas appakschrafsita un seegeli, tai 10tä Juhli 1851.

(L. S.) Brihwungus A. Rönnie, meera-kungs.
(Nr. 415.) D. Michelsohn, skrtehr.

Us pawhleschanu tafs Reiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walsis ic. ic. ic., tohp no Ostbach-Freiberges pagasta teefas wissi tee, kam pee tafs masas atstahtas mantas tafs tai 18tä Dezember 1850 Ostbach muischä nomirruschä atraitne Anne Petersohn kahda mantojama teesa buhtu, jeb ja kas dohmatu ko mantoht, usaizinati un faulti, godda un beenas starpä, no tafs deenas rehkinajoh, kad schi fluddinachana trescho reis walsis Awises buhs stahme-jusi, lai tai heidsamä peeteikschanas-terminä, woi paschi woi zaur weetnekeem, kur tahdi wehleti, un kur waisadigs ar assistenteem un pehrmindereem schai teefas

weetä atnahkt un til labb sawu mantojamu teesu lai waisadigs peemeldeht, lai arri tafs peerahdischanas-schmes par tam usrohdiht, jo zittadi tohs, kas sawas präffschanas ne buhs usderufsch, no tafs atstahtas mantas isslehgä un wehlak wairb ne klaufishs. Ostbach-Freiberges pagasta teesa, tai 24tä Mei 1851.

(Nr. 59.) ††† Inte Leesneeks, pagasta wezz.
H. Pleitschun, teefas frihwo.

No Krohna Talsinas pagasta teesu tohp wissi par-tadu dewejji ta nomirruscha Krohna Sezzes muischas Stuhru fainneeka Bremz Bremaus usaizinati, wiss-wehlak lihds 15tu August 1851 pee schihs pagasta teefas ar geldigahm peerahdischanahn peeteiktees; tapat arri tee, kas winnam ko parradä buhtu, sevi usdoh-tees, jo pehz schi termina neweenu parradu präffitaju wairb ne klaufishs, un katrs parradneeks, kas ne buhs sevi usdervees un no teefas tils atrast, zeetihs to pehz likkumeem spreestu strahpi. Boggu muischha, tai 8tä Juhni 1851.

(Nr. 476.) ††† Indrik Glaks, peeshdetaja.
E. Neuland, teefas frihwo.

Kad ta pee Jelgawas peerakstita, dauds gododus Lin-des muischas nowaddä dīshwodama atraitne Kattrihne Krepiz mirruse, tad tohp winnas mantas nehmaji us-aizinati, lai wisswehlak lihds 20tu August f. g. pee Lindes pagasta teefas peeteizahs un to atstahtu mantas masumu prettim nemm. Lindes pagasta teesa, tai 20tä Juhni 1851.

(Nr. 99.) ††† J. Beikert, peeshdetaja.
Grünthal, pag. teefas frihwo.

Wissi tee, kam kahdas laisnas parrabu präffschanas buhtu pee tafs atstahtas mantas ta nomirruscha Erzogmuischas pagasta teefas peeshdetaja un Lapsumuischas Stuhrmann-Melku mahju fainneeka Mahrtina Grünfeldt tohp zaur scho usaizinati, 2 mehneschu starpä no appakschrafsitas deenas pee Erzogmuischas pagasta teefas peeteiktees, jo wehlak neweenu wairb ne klaufishs. Tapott arridsan tee, kas tam scheit peeminne-kam nelaikim ko parradä, tohp usaizinati, sawus par-radus lihds 14tu August 1851 pee schihs pagasta teefas aismalkaht, zittadi tohs paschus pehz nobigta termina pehz likkumeem strahpehs. Erzogmuischha, tai 14tä Juhli 1851.

(L. S.) ††† Borgmeister, pagasta teefas mezz.

(Nr. 377.) A. F. Monkiewicz, teefas frihweris.